

Odkúpenie Aljašky od Ruska

Už 143 rokov patrí Aljaška Spojeným štátom. Amerika ju kúpila od Ruska a kúpa sa považovala za nevýhodnú, až neskôr Američania zistili, aký tromf majú v rukách.

Aljaška má 1 700 000 km², čo je 35-krát viac, ako má Slovensko. Zaberá asi 16% rozlohy USA a žije v nej 687 400 (2010) obyvateľov. Nekonečné lesy, tisícky jazier, medvede loviace ryby v riekach. Ale aj obrovské náleziská medi, striebra, uránu a predovšetkým ropy. To všetko je Aljaška, najväčší štát USA.

Rusom údajne Aljaška neprinášala žiadne zisky, Američania o nerastnom bohatstve tohto územia pravdepodobne vedeli. Rusko predalo Aljašku 18. októbra 1867 za 7,2 milióna dolárov (cca 90 miliónov USD). Príčinou predaja bola odľahlosť kolónie od materskej krajiny a vysoké náklady na jej obranu. Cárské Rusko bolo v tom období vo finančnej kríze a za najlepšie riešenie považovalo predaj územia, poskytujúceho iba kožušiny. Tie si bolo Rusko schopné zabezpečiť s nižšími nákladmi aj na ázijskom kontinente. Pôvodne chcel vtedajší cár Alexander II. predat krajinu Britom, aby ju pripojili ku Kanade, ale tí však o ňu nestáli.

Aljaška je 49. štátom USA od 3. januára 1959.

Územia, ktorého názov je prevzatý z aleutského slova Alyeska, čo znamená Veľká krajina, objavil v roku 1741 Vitus Jonassen Bering, dánsky moreplavec a bádateľ v ruských službách. Rusi tam prvýkrát vkročili v polovici 18. storočia, o storočie neskôr ich tam žilo už len približne 800. Na Aljaške vyrástlo niekoľko ruských osád aj pravoslávnych kostolov, ktoré sa na mnohých miestach zachovali dodnes.

Po kúpe Aljašky sa v USA povrávalo, že sú to hriechne peniaze za takú "chladničku" či "horu ľadu". Kritické hlasy umlčal fakt, že USA zaplatili Rusku za hektár územia približne štyri centy. Kúpa sa navyše vzápätí ukázala ako najväčší triumf z hospodárskeho aj strategického hľadiska.

Už o 20 rokov totiž bolo na Aljaške objavené zlato. Do prvej svetovej vojny sa tu vyťažilo zlato za viac ako bilión dolárov. Aj v súčasnosti sa tu nachádza, no jeho ročná ťažba však nevynáša viac ako ropa vytážená za jeden deň. Bohatstvo Aljašky pochádza práve z tohto „čierneho zlata“, no nájdeme tu aj veľké náleziská zemného plynu či iných nerastných surovín. „Ropná horúčka“ sa začala až po úspešnom vrte v júni 1968. Aljaška získala v septembri 1969 za prenájom práv v ťažobnej oblasti takmer 900-tisíc miliónov dolárov. Začala sa výstavba transaljašského ropovodu, ktorý vyúsťuje v nezamrzajúcom prístave Valdez. Prvý tanker s ropou odtiaľ vyplával v auguste 1977.

vlajka Aljašky

Zaujímavosti

- Najvyššou horou je Mount McKinley s výškou 6194 metrov. Najnižšiu teplotu namerali v januári v roku 1971 - mínus 64 stupňov Celzia v Prospect Creek.
- Najväčším mestom je Anchorage (274-tisíc obyvateľov) paradoxne hlavným mestom je oveľa menšie, ale historické mesto Juneau, do ktorého sa dostanete jedine loďou alebo lietadlom, nevedie doň žiadna cesta po pevnine.
- Aljašskú vlajku, na ktorej je súhvezdie Veľký voz a Polárka navrhol v roku 1826 13-ročný eskimácky chlapec Bennie Benson, za čo dostal štipendium vo výške 1000 dolárov a hodinky.
- Na území Aljašky sa nachádza 8 národných parkov a 3,5 milióna jazier s rozlohou aspoň 8 hektárov.
- Na Veľkú noc roku 1964 zahynulo pri Veľkom aljašskom zemetrasení 131 ľudí, niekoľko dedín bolo zrovnaných so zemou.